

Puolueen säännöt

Hyväksytty puoluekokouksessa 22.5.2022

Puolueen nimi, kotipaikka, tarkoitus ja toiminta (§ 1–6)

1 § Puolueen nimi

Puolueen nimi on Vihreä liitto r.p., ruotsiksi Gröna förbundet r.p., saameksi Ruoná lihttu r.b. Vihreä liitto r.p:stä käytetään alempana myös nimitystä puolue.

2 § Puolueen kotipaikka

Puolueen kotipaikka on Helsingin kaupunki ja toiminta-alue koko maa. Puolueen kieliä ovat suomi ja ruotsi, rekisteröimis- ja pöytäkirjakieli on kuitenkin suomi.

3 § Puolueen tarkoitus

Puolueen tarkoituksena on edistää luonnon- ja ympäristönsuojelua, yhteiskunnallista ja alueellista oikeudenmukaisuutta, henkistä kasvua, tasa-arvoa ja kestäväää kehitystä maailmanlaajuisesti. Puolueen tehtävänä on edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia yhteiskunnallisessa päätöksenteossa sekä vaikuttaa poliittisiin ja valtiollisiin asioihin puolueen periaateohjelman mukaisesti.

4 § Puolueen toiminnan laatu

Tarkoituksensa toteuttamiseksi puolue:

- harjoittaa tutkimus- ja julkaisutoimintaa
- kerää ja välittää tietoa
- tekee aloitteita ja kannanottoja
- osallistuu yhteiskunnalliseen toimintaan asettamalla ehdokkaita valtiollisiin ja kunnallisiin vaaleihin.

Toimintansa tukemiseksi puolue voi ottaa vastaan lahjoituksia ja jälkisäädöksiä, ostaa, omistaa ja hallita kiinteää omaisuutta sekä asianomaisella luvalla järjestää rahankeräyksiä ja arpajaisia, harjoittaa kahvila- ja ravintolaliikettä samoin kuin kustannustoimintaa sekä muuta puolueen tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellista varainhankintaa, jonka tarkoituksena ei ole taloudellisen voiton hankkiminen puolueen jäsenille.

5 § Puolueen nimen kirjoittaminen

Puolueen nimen kirjoittavat puolueen puheenjohtaja tai varapuheenjohtajat, joku heistä yhdessä puoluesihteerin tai puoluehallituksen määräämän puolueen työntekijän kanssa.

Puoluehallitus voi myös antaa oikeuden kirjoittaa puolueen nimi yksin jollekin puolueen työntekijälle tai luottamushenkilölle.

6 § Puolueen tilikausi

Puolueen tilikausi on kalenterivuosi.

Puolueen rakenne ja jäsenet (§ 7–12)

7 § Puolueen järjestö rakenne

Puolue on kiinteä liitto, joka koostuu perusyhdistyksistä, kunnallisjärjestöistä, piirijärjestöistä, liittojärjestöistä ja liittojärjestöjen paikallisyhdistyksistä sekä valtakunnallisista henkilöjäsenyhdistyksistä.

Perusyhdistykset

Perusyhdistyksen toiminta-alueena on yksi tai useampi kunta tai kunnanosa. Perusyhdistyksen jäseniä ovat henkilöjäsenet.

Perusyhdistyksen tehtävä on edustaa puoluetta toiminta-alueellaan.

Kunnallisjärjestöt

Mikäli kunnan alueella on vain yksi puolueen jäsenyhdistys, se toimii kyseisen kunnan kunnallisjärjestönä.

Mikäli kunnan alueella toimii useita puolueen jäsenyhdistyksiä, voivat nämä perustaa kattojärjestökseen kunnallisjärjestön, jonka jäseniä ovat kyseiset yhdistykset. Muussa tapauksessa puoluehallitus päättää, mikä kunnassa toimivista jäsenyhdistyksistä hoitaa kunnallisjärjestön tehtäviä.

Kunnallisjärjestön tehtävät on lueteltu 12 §:ssä.

Piirijärjestöt

Piirijärjestön toiminta-alueena on eduskuntavaalien vaalipiiri. Piirijärjestön jäseniä ovat sen toiminta-alueen perusyhdistykset, kunnallisjärjestöt ja liittojärjestöjen paikallisyhdistykset.

Piirijärjestön tehtävät on lueteltu 11 §:ssä.

Liittojärjestöt

Liittojärjestöksi kutsutaan valtakunnallista järjestöä, jonka jäseniä ovat liittojärjestön omat paikallisyhdistykset sekä mahdolliset suorat henkilöjäsenet. Liittojärjestön toiminta-alueena on koko maa ja sillä on oltava paikallisyhdistys vähintään neljän piirijärjestön alueella.

Liittojärjestön paikallisyhdistykset

Liittojärjestön paikallisyhdistys edustaa liittojärjestöä omalla, liittojärjestön vahvistamalla toiminta-alueellaan. Liittojärjestön paikallisyhdistyksen jäseniä ovat henkilöjäsenet.

Valtakunnalliset henkilöjäsenyhdistykset

Valtakunnallisen henkilöjäsenyhdistyksen jäseniä ovat henkilöjäsenet. Valtakunnallisen henkilöjäsenyhdistyksen toiminta-alueena on koko maa ja sillä on oltava jäseniä vähintään neljän piirijärjestön alueella.

8 § Puolueen jäsenyys

Jäsenyhdistykset

Puolueen varsinaiseksi jäseneksi voidaan hyväksyä rekisteröity yhdistys, joka on joko perusyhdistys, kunnallisjärjestö, piirijärjestö, liittojärjestö, liittojärjestön paikallisyhdistys tai valtakunnallinen henkilöyhdistys, ja joka hyväksyy puolueen periaateohjelman ja säännöt ja täyttää muut 7 §:ssä mainitut edellytykset. Varsinaisia jäseniä kutsutaan näissä säännöissä jäsenyhdistyksiksi.

Jäsenyhdistyksen hyväksymisestä ja erottamisesta päättää puoluevaltuusto.

Henkilöjäsenet

Henkilöjäsenet kuuluvat johonkin jäsenyhdistykseen. Sama henkilöjäsen voi olla halutessaan useamman yhdistyksen jäsen.

Henkilöjäsenen hyväksymisestä ja erottamisesta päättää jäsenyhdistys siten kuin sen säännöissä määrätään.

9 § Jäsenen eroaminen ja erottaminen

Jäsenyhdistys tai kannatusjäsen voidaan erottaa, jos jäsen on jättänyt erääntyneen jäsenmaksunsa maksamatta tai muuten jättänyt täyttämättä ne velvollisuudet, joihin jäsen on puolueeseen liittymällä sitoutunut tai on menettelyllään puolueessa tai sen ulkopuolella huomattavasti vahingoittanut puoluetta tai ei muutoin täytä laissa taikka näissä säännöissä mainittuja jäsenyyden ehtoja.

Perusyhdistys, liittojärjestön paikallisyhdistys tai valtakunnallinen henkilöjäsenyhdistys voidaan erottaa myös, jos yhdistys on muuttunut pysyvästi toimimattomaksi, minkä katsotaan tapahtuneen, jos yhdistyksellä ei kolmena peräkkäisenä vuonna ole ollut yhtäkään jäsenmaksun maksanutta henkilöjäsentä.

Puolueen jäsenyhdistykseen kuuluva henkilöjäsen ei voi kuulua toiseen puolueeseen tai olla ehdolla toisen puolueen listoilla vaaleissa. Jäsenyhdistyksen on erotettava tällainen jäsenensä. Ellei jäsenyhdistys erota jäsentä, voi puoluevaltuusto erottaa jäsenyhdistyksen puolueesta.

10 § Jäsenmaksut ja muut maksut

Jäsenyhdistysten jäsenmaksut puolueelle

Jäsenyhdistyksiltä kannetaan jäsenmaksua kustakin yhdistyksen henkilöjäsenestä jäljempänä kuvatulla tavalla.

Niiltä puolueen jäsenyhdistyksiltä, joilla ei ole henkilöjäseniä, ei kanneta jäsenmaksua.

Henkilöjäsenten jäsenmaksut

Jäsenyhdistyksen henkilöjäsen maksaa vuosittain jäsenmaksun, joka sisältää sekä henkilöjäsenen jäsenmaksun jäsenyhdistykselle että jäsenyhdistyksen jäsenmaksun puolueelle kyseisestä henkilöjäsenestä.

Henkilöjäsenten maksamaa jäsenmaksua kutsutaan näissä säännöissä perusjäsenmaksuksi. Vähävaraisilta henkilöjäseniltä perittävää alennettua jäsenmaksua kutsutaan alennetuksi jäsenmaksuksi.

Puoluekokous päättää vuosittain:

- perusjäsenmaksun ja alennetun jäsenmaksun suuruuden
- perusjäsenmaksun ja alennetun jäsenmaksun jakautumisesta jäsenyhdistykselle ja puolueelle tuleviin jäsenmaksuosuuksiin.

Mikäli jäsenyhdistys ei ole säännöissään siirtänyt jäsenmaksuista päättämistä puoluekokouksen tehtäväksi, puoluekokous päättää vain yhdistykseltä puolueelle tulevan jäsenmaksuosuuden suuruuden.

Luottamushenkilömaksut

Puoluehallitus voi päättää, että luottamustoimiin valittujen henkilöiden tulee maksaa kokous-, vuosi- ja kuukausipalkkioistaan tietyn suuruinen luottamushenkilömaksu puolueelle.

11 § Piirijärjestön tehtävät

Puoluehallituksen nimeämä piirijärjestö

1. edustaa puoluetta piiritasolla
2. asettaa eduskuntavaaleissa puolueen listoille ehdokkaat ja vastaa puolueen eduskuntavaalikampanjasta vaalipiirissä
3. voi päättää luottamushenkilömaksun perimisestä vaalipiirikohtaisiin, maakunnallisiin tai vastaaviin luottamustehtäviin valituilta
4. hoitaa muut puoluehallituksen sille määräämät tehtävät.

12 § Kunnallisjärjestön tehtävät

Puoluehallituksen nimeämä kunnallisjärjestö

1. edustaa puoluetta paikallisella tasolla
2. asettaa kunnallisissa vaaleissa puolueen listoille ehdokkaat ja vastaa puolueen kuntavaalien kampanjasta
3. voi päättää luottamushenkilömaksun perimisestä kunnallisiin luottamustoimiin valituilta
4. hoitaa muut puoluehallituksen sille määräämät tehtävät.

Puoluehallitus (§ 13–15)

13 § Puoluehallituksen kokoonpano

Puolueen asioita hoitaa 12-jäseninen puoluehallitus. Puoluehallituksen puheenjohtajaa kutsutaan puolueen puheenjohtajaksi ja puoluehallituksen varapuheenjohtajia puolueen varapuheenjohtajiksi.

Puoluekokous valitsee puolueen puheenjohtajan, kolme varapuheenjohtajaa, puoluehallituksen muut jäsenet (8 henkilöä) ja muiden jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet (8 henkilöä) kahden vuoden pituiseksi toimikaudeksi kerrallaan.

Puoluehallituksen jäseniä ja varajäseniä koskevat seuraavat toimikausien rajaukset:

1. Sama henkilö voi olla puoluehallituksen varsinaisena jäsenenä enintään kaksi täyttä toimikautta peräkkäin.
2. Sama henkilö voi olla puoluehallituksen varajäsenenä enintään kaksi täyttä toimikautta peräkkäin.
3. Edellisten rajausten lisäksi sama henkilö ei voi olla puoluehallituksen varsinaisena tai varajäsenenä pitempään kuin neljä täyttä toimikautta peräkkäin.
4. Riippumatta siitä, kuinka monta kautta on ollut puoluehallituksen varsinaisena tai varajäsenenä, sama henkilö voidaan valita puolueen varapuheenjohtajaksi enintään kahdeksi täydeksi toimikaudeksi peräkkäin.
5. Riippumatta siitä, kuinka monta kautta on ollut puoluehallituksen varsinaisena tai varajäsenenä tai varapuheenjohtajana, sama henkilö voidaan valita puolueen puheenjohtajaksi enintään kolmeksi täydeksi toimikaudeksi peräkkäin.

Puoluekokous voi erottaa puoluehallituksen jäsenen toimestaan, vaikka se aika, joksi hänet on valittu, ei ole kulunut loppuun.

Mikäli puoluehallituksen jäsen eroaa tai erotetaan ennen toimikauden päättymistä, valitsee puoluekokous hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Puoluehallitukseen valitaan tasapuolisesti eri sukupuolia niin, että yhtä sukupuolta saa olla enintään 60 %.

Samaa henkilöä ei voida valita sekä puoluehallituksen että -valtuuston jäseneksi.

Puoluesihteerillä ja puoluevaltuuston puheenjohtajistolla on puoluehallituksen kokouksessa läsnäolo-, puhe- ja esitysoikeus. Vihreän eduskuntaryhmän jäsenillä, puoluetta edustavilla valtioneuvoston jäsenillä, puoluetta edustavilla Euroopan parlamentin jäsenillä ja henkilöstön valitsemalla luottamusvaltuutetulla on läsnäolo- ja puheoikeus puoluehallituksen kokouksissa.

14 § Puoluehallituksen tehtävät

Puoluehallituksen tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on erikseen määrätty:

1. johtaa puolueen toimintaa
2. huolehtia puoluekokousten ja puoluevaltuuston päätösten täytäntöönpanosta

3. suunnitella ja ohjata puolueen kansainvälistä, valtiollista ja kunnallista toimintaa sekä vaalivalmisteluja
4. päättää vaaliliitoista
5. valita ehdokkaat Euroopan parlamentin vaaleihin
6. nimetä edustajat tärkeimpiin tiedotusvälineiden vaalitentteihin
7. ottaa puolueen palvelukseen tarpeelliset toimihenkilöt, sopia heidän palkoistaan ja määrittellä heidän tehtävänsä
8. nimetä tarpeelliseksi katsomansa puolueen työryhmät ja valita niille puheenjohtaja ja jäsenet
9. päättää puolueen hyväksi tapahtuvista varainkeräyksistä
10. vastata puolueen varojen ja omaisuuden hoidosta sekä muusta taloudellisesta toiminnasta ja päättää lainan ottamisesta sekä takauksen antamisesta
11. päättää, kuka varapuheenjohtajista toimii puheenjohtajan sijaisena ja kuka puolueen työntekijöistä toimii puoluesihteerin sijaisena, mikäli jompikumpi on tilapäisen esteen vuoksi estynyt hoitamasta tehtäväänsä
12. päättää puoluekokousten aika ja paikka, kutsua puoluekokous koolle sääntöjen mukaisesti, valmistella puoluekokoukset ja sääntöjen määräämät asiat puoluekokoukselle ja käsitellä puoluekokoukselle esitetyt aloitteet
13. päättää puoluevaltuuston kokousten aika ja paikka, kutsua puoluevaltuusto koolle sääntöjen määräysten mukaisesti, valmistella puoluevaltuuston kokoukset
14. nimetä kunnallisjärjestöt ja määrätä niiden toiminta-alueet
15. nimetä piirijärjestöt ja puolueen henkilöjäseniä hyvinvointialueella edustavat yhdistykset
16. nimetä edustajat valtionyhtiöiden hallintoneuvostoihin, ministeriöiden hallinnonaloihin kuuluviin työryhmiin, neuvottelukuntiin ja vastaaviin, joista nimityspyyntö on tullut Vihreä liitto r.p.:lle
17. nimetä edustajat kunta-alan valtakunnallisiin luottamuspaikkoihin
18. valita edustajat Euroopan vihreiden päätöselimiin
19. päättää luottamushenkilömaksusta ja sen suuruudesta
20. hyväksyä ja erottaa puolueen kannatusjäsenet
21. hoitaa muut puolueen toimintaan liittyvät tehtävät.

Puoluehallitus noudattaa seuraavia sääntöjä tekemissään nimityksissä, esityksissä ja toimihenkilöiden palkkaamisessa

- jos luottamushenkilön kausi on vaalikauden mittainen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan kahdelle täydelle kaudelle peräkkäin (kahdeksan vuotta)
- jos luottamushenkilön kausi on kahden vuoden pituinen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan kolmelle täydelle kaudelle peräkkäin (kuusi vuotta)
- jos luottamushenkilön kausi on vuoden pituinen, voidaan sama edustaja nimetä korkeintaan neljälle täydelle kaudelle peräkkäin (neljä vuotta).

15 § Puoluehallituksen kokoontuminen ja päätösvaltaisuus

Puoluehallitus kokoontuu puheenjohtajansa tai hänen estyneenä ollessaan jonkun varapuheenjohtajansa kutsusta tämän pitäessä sitä tarpeellisena tai kolmen puoluehallituksen jäsenen sitä puheenjohtajalta kirjallisesti vaatiessa erikseen ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Puoluehallitus on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään seitsemän puoluehallituksen jäsentä, joista yhden tulee olla puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista.

Puoluevaltuusto (§ 16–18)

16 § Puoluevaltuuston kokoonpano

Puolueella on 43-jäseninen puoluevaltuusto. Puoluekokous valitsee puoluevaltuuston puheenjohtajan, kaksi varapuheenjohtajaa, 40 muuta jäsentä sekä näille henkilökohtaiset varajäsenet kahden vuoden pituisiksi toimikausiksi kerrallaan.

Puoluevaltuuston jäseniä ja varajäseniä koskevat seuraavat toimikausien rajaukset:

1. Sama henkilö voi olla puoluevaltuuston varsinaisena jäsenenä enintään kaksi täyttä toimikautta peräkkäin.
2. Sama henkilö voi olla puoluevaltuuston varajäsenenä enintään kaksi täyttä toimikautta peräkkäin.
3. Edellisten rajausten lisäksi sama henkilö ei voi olla puoluevaltuuston varsinaisena tai varajäsenenä pitempään kuin neljä täyttä toimikautta peräkkäin.
4. Riippumatta siitä, kuinka monta kautta on ollut puoluevaltuuston varsinaisena tai varajäsenenä, sama henkilö voidaan valita puoluevaltuuston puheenjohtajaksi enintään kahdeksi täydeksi toimikaudeksi peräkkäin.

Puoluevaltuustoon valitaan tasapuolisesti eri sukupuolia niin, että yhtä sukupuolta saa olla enintään 60 %.

Samaa henkilöä ei voida valita sekä puoluehallituksen että -valtuuston jäseneksi.

Puoluekokous voi erottaa puoluevaltuuston jäsenen toimestaan, vaikka se aika, joksi hänet on valittu, ei ole kulunut loppuun.

Mikäli puoluevaltuuston jäsen eroaa tai erotetaan ennen toimikauden päättymistä, valitsee puoluekokous hänen tilalleen uuden jäsenen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Puolueen puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla, puoluesihteerillä, Vihreän eduskuntaryhmän jäsenillä sekä puoluetta edustavilla Euroopan parlamentin jäsenillä on puoluevaltuuston kokouksissa läsnäolo-, puhe- ja esitysoikeus. Puoluehallituksen jäsenillä ja puoluetta edustavilla valtioneuvoston jäsenillä on puoluevaltuuston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

17 § Puoluevaltuuston tehtävät

Puoluevaltuuston tehtävänä on sen lisäksi, mitä näissä säännöissä on erikseen määrätty:

1. päättää periaatteellisista ja ohjelmallisista kannanotoista ja linjauksista puoluekokousten välillä
2. käydä päivänpoliittista ja kauaskantoista keskustelua puolueen toimista ja näkemyksistä
3. hyväksyä puolueen ohjelmat lukuun ottamatta periaateohjelmaa ja poliittista ohjelmaa, ellei puoluevaltuusto päättää siirtää ohjelmien hyväksymistä puoluekokoukselle tai puoluehallitukselle
4. hyväksyä äänestys- ja vaalijärjestys eduskuntavaaleihin

5. päättää osallistumisesta presidentinvaaleihin ja valita puolueen presidenttiehdokas, ellei puoluevaltuusto päättä siirtää näitä päätöksiä puoluekokoukselle
6. valita uusi henkilö puoluehallituksen jäsenen tai puoluesihteerin tilalle aina seuraavaan puoluekokoukseen asti, jos puoluehallituksen jäsen tai puoluesihteerin eroaa tai on pysyvästi estynyt hoitamasta tehtäväänsä
7. tehdä aloitteita puoluekokoukselle ja puoluehallitukselle
8. hyväksyä ja erottaa puolueen jäsenyhdistykset
9. hyväksyä seuraavan kalenterivuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio
10. valita seuraavalle kalenterivuodelle joko yksi tilintarkastusyhteisö tai kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa
11. vahvistaa edellisen kalenterivuoden toimintakertomus ja tilinpäätös
12. päättää vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

18 § Puoluevaltuuston kokoontuminen ja päätösvaltaisuus

Puoluevaltuuston on pidettävä vähintään yksi kokous vuosittain. Tämä sääntömääräinen kokous on pidettävä toukokuun loppuun mennessä.

Puoluevaltuusto kokoontuu myös, jos puoluehallitus katsoo siihen olevan aihetta tai jos kuusi puoluevaltuuston jäsentä vaatii sitä kirjallisesti puoluehallitukselta erikseen ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

Puoluevaltuusto on päätösvaltainen, kun läsnä on vähintään 22 puoluevaltuuston jäsentä, joista yhden tulee olla puoluevaltuuston puheenjohtaja tai joku varapuheenjohtajista.

Puoluevaltuuston kokoukset kutsuu koolle puoluehallitus. Puoluevaltuuston kokoukset on lähetettävä viimeistään viikkoa ennen kokousta postitse tai sähköpostitse puoluevaltuuston jäsenen ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Puoluekokous (§ 19–26)

19 § Puoluekokouksen tehtävät

Puoluekokouksen tehtävänä on:

1. hyväksyä puolueen periaateohjelma ja poliittinen ohjelma
2. hyväksyä puolueen strategia
3. valita joka toinen vuosi, tässä järjestyksessä:
 1. puolueen puheenjohtaja
 2. puoluesihteerin
 3. puoluevaltuuston puheenjohtaja
 4. puolueen kolme varapuheenjohtajaa
 5. puoluevaltuuston kaksi varapuheenjohtajaa
 6. puoluehallituksen 8 muuta jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet
 7. puoluevaltuuston muut 40 jäsentä ja näille henkilökohtaiset varajäsenet
4. päättää 10 §:n mukaisista jäsenmaksuista seuraavalle toimikaudelle:
 1. perusjäsenmaksun ja alennetun jäsenmaksun suuruus
 2. perusjäsenmaksun ja alennetun jäsenmaksun jakautuminen puolueelle ja jäsenyhdistykselle tuleviin jäsenmaksuosuuksiin

5. käsitellä aloitteet, jotka on määräaikana ennen kokousta kirjallisesti tehty puoluehallitukselle tai jotka puoluehallitus esittää kokouksen käsiteltäväksi
6. käsitellä muut asiat, jotka kokous päättää ottaa käsiteltäväkseen.

20 § Puoluekokouksen henkilövaalit

Puoluekokous valitsee puoluehallituksen, puoluevaltuuston ja puoluesihteerin.

Vaalikelpoisia puoluehallitukseen ja -valtuustoon sekä puoluesihteeriksi ovat henkilöt, joita jokin jäsenyhdistys on esittänyt kyseisen toimielimen jäseneksi puoluehallituksen määräämään määräaikaan mennessä. Esityksessä ei tarvitse yksilöidä, esitetäänkö varsinaiseksi vai varajäseneksi, eikä myöskään varsinaisen jäsenen henkilökohtaista varajäsentä. Henkilö, jota on esitetty puoluehallitukseen, on vaalikelpoinen myös puoluevaltuuston jäseneksi. Puoluekokouksessa voidaan nimetä myös muita ehdokkaita.

Puoluehallituksen ja -valtuuston jäsenten ja varajäsenten vaaleissa äänestetään samalla kertaa molemmista siten, että ehdokkaana on aina sekä varsinainen jäsen että hänen henkilökohtainen varajäsenensä.

Puolueen puheenjohtajan, varapuheenjohtajien, puoluesihteerin sekä puoluehallituksen ja -valtuuston jäsenten ja varajäsenten toimikausi alkaa heti, kun heidät on valittu.

Puoluesihteerin voidaan valita enintään kolmeksi täydeksi kahden vuoden toimikaudeksi.

21 § Vaaleissa käytettävät vaalitavat

Puoluekokouksessa käytävissä vaaleissa noudatetaan puoluekokouksen hyväksymässä vaalijärjestyksessä määriteltyä siirtoäänivaalitapaa. Muissa puolueen sisäisissä vaaleissa vaalit käydään kuten näiden sääntöjen 33 §:ssä on määrätty.

[\[Vaalijärjestys, hyväksytty 2022\]](#)

22 § Puoluekokouksen vaalivaliokunta

Puoluekokous asettaa vaalivaliokunnan, jonka tehtävänä on valmistella puoluekokoukselle esitys puoluehallituksen ja -valtuuston kokoonpanoista.

Vaalivaliokunnan kokoonpanossa tulee ottaa huomioon tasapuolinen piirijärjestöjen, valtakunnallisten liittojärjestöjen sekä valtakunnallisten henkilöjäsenyhdistysten edustus.

23 § Jäsenyhdistysten äänivaltaiset edustajat

Puolueen jäsenyhdistyksillä on oikeus lähettää puoluekokoukseen yhteensä 400 äänivaltaista edustajaa. Kukin äänivaltainen edustaja käyttää yhtä ääntä. Yksi henkilö voi toimia vain yhden jäsenyhdistyksen äänivaltaisena edustajana.

Äänivaltaiset edustajat jakautuvat jäsenyhdistysten kesken niiden jäsenmaksun maksaneiden jäsenten määrän perusteella. Jäsenmaksun maksaneiksi jäseniksi lasketaan edellisenä kalenterivuonna jäsenmaksun maksaneet henkilöt.

Puoluehallitus vahvistaa jäsenmaksun maksaneiden jäsenten määrät puolueen jäsenmaksurekisteriin kirjattujen puolueen jäsenmaksuosuuksien mukaan.

Äänivaltaiset edustajat jakautuvat jäsenyhdistysten muodostamille järjestökokonaisuuksille. Järjestökokonaisuuksiksi kutsutaan tässä:

- kutakin piirijärjestöä ja sen jäsenenä olevia perusyhdistyksiä yhdessä
- kutakin liittojärjestöä ja sen jäsenenä olevia liittojärjestön paikallisyhdistyksiä yhdessä
- muiden puolueen jäsenyhdistysten, jotka eivät kuulu yllämainittuihin kategorioihin, yhdessä muodostamaa ryhmää

Äänivaltaiset edustajat jakautuvat järjestökokonaisuuksien ja niihin kuuluvien yhdistysten kesken seuraavasti:

1. Lasketaan, kuinka paljon jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä on puolueen jäsenyhdistyksissä yhteensä. Tätä lukua kutsutaan puolueen jäsenmääräksi.
2. Lasketaan, kuinka paljon jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä on kunkin piirijärjestön jäsenenä olevissa perusyhdistyksissä yhteensä. Kukin jäsen lasketaan vain kerran, riippumatta siitä, kuinka moneen yhdistykseen kuuluu. Tätä lukua kutsutaan piirin jäsenmääräksi.
3. Lasketaan, kuinka paljon jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä on kussakin liittojärjestössä ja sen jäsenenä olevissa paikallisyhdistyksissä yhteensä. Kukin jäsen lasketaan vain kerran, riippumatta siitä, kuinka moneen yhdistykseen kuuluu. Tätä lukua kutsutaan liittojärjestön jäsenmääräksi.
4. Lasketaan, kuinka paljon jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä on muissa puolueen jäsenyhdistyksissä yhteensä. Kukin jäsen lasketaan vain kerran, riippumatta siitä, kuinka moneen yhdistykseen kuuluu. Tätä lukua kutsutaan muiden yhdistysten yhteisjäsenmääräksi.
5. Jos sama henkilöjäsen kuuluu kahden yllä kuvatun järjestökokonaisuuden jäsenmäärään, hänet lasketaan kummankin hyväksi puolikkaana jäsenenä. Kolmeen kuuluva henkilöjäsen lasketaan kunkin hyväksi 1/3-jäsenenä, neljään kuuluva 1/4-jäsenenä jne.
6. Kukin piiri- ja liittojärjestö saa yhden oman edustajan.
7. Jäljelle jäävää edustajamäärää (400 vähennettynä piiri- ja liittojärjestöjen määrällä) kutsutaan jäsenmäärän mukaan jaettaviksi edustajapaikoiksi. Nämä jaetaan seuraavasti:

1. Lasketaan kunkin piirin jäsenmäärän, liittojärjestön jäsenmäärän ja muiden yhdistysten yhteisjäsenmäärän suhde puolueen jäsenmäärään.
2. Lasketaan kunkin piirijärjestön, liittojärjestön ja muiden yhdistysten osalta, mikä on tämän suhdeluvun mukainen osuus jäsenmäärän mukaan jaettavista edustajapaikoista.
3. Kukin piirijärjestö, liittojärjestö ja muiden yhdistysten järjestökokonaisuus saa tämän laskutoimituksen osoittamaa kokonaislukua vastaavan määrän edustajia. Jos kaikki edustajapaikat eivät tule näin jaetuiksi, loput paikat jaetaan laskutoimituksen osoittamien desimaaliosien suuruuden mukaisessa järjestyksessä. Jos desimaaliosat ovat yhtä suuret, järjestys ratkaistaan arpomalla.
4. Jos jokin piirijärjestö saisi tämän jaon mukaan alle 6 äänivaltaista edustajaa, kasvatetaan edustajien kokonaisuuttensa yli 400:n niin monella edustajalla kuin

piiri olisi jäämässä alle 6 edustajan ja jaetaan nämä ylimääräiset edustajapaikat kyseiselle piirille.

5. Kunkin piirijärjestön, liittojärjestön ja muiden yhdistysten näin saamat edustajapaikat jaetaan eteenpäin kuhunkin järjestökokonaisuuteen kuuluville yhdistyksille seuraavalla tavalla:
 1. Piiri- ja liittojärjestöjen muodostamissa järjestökokonaisuuksissa 1/5 järjestökokonaisuuden saamista edustajapaikoista jaetaan tasan kaikkien järjestökokonaisuuteen kuuluvien yhdistysten kesken, joilla on jäsenmaksun maksaneita henkilöjäseniä.
 2. Loput 4/5 järjestökokonaisuuden edustajapaikoista ja muiden puolueen jäsenyhdistysten muodostaman järjestökokonaisuuden kaikki edustajapaikat jaetaan näiden yhdistysten kesken niiden jäsenmaksun maksaneiden henkilöjäsenten määrien suhteessa seuraavissa kohdissa kuvatulla tavalla.
 3. Lasketaan kunkin yhdistyksen jäsenmäärä. Jos sama henkilöjäsen kuuluu kahteen saman järjestökokonaisuuden yhdistykseen, hänet lasketaan kummankin jäsenmäärään puolikkaana jäsenenä, kolmeen kuuluva kunkin hyväksi 1/3-jäsenenä, neljään kuuluva 1/4-jäsenenä jne.
 4. Lasketaan kunkin yhdistyksen jäsenmäärän suhde koko järjestökokonaisuuden jäsenmäärään.
 5. Lasketaan kunkin yhdistyksen osalta, mikä on tämän suhdeluvun mukainen osuus jäsenmäärien mukaan jaettavista järjestökokonaisuuden edustajapaikoista.
 6. Kukin yhdistys saa tämän laskutoimituksen osoittamaa kokonaislukua vastaavan määrän edustajia. Jos kaikki edustajapaikat eivät tule näin jaetuiksi, loput paikat jaetaan laskutoimituksen osoittamien desimaaliosien suuruuden mukaisessa järjestyksessä. Jos desimaaliosat ovat yhtä suuret, järjestys ratkaistaan arpomalla.
 7. Jos piirijärjestöön kuuluu 7 §:ssä mainittu kunnallisjärjestö, jonka jäseniä ovat kunnassa toimivat puolueen jäsenyhdistykset, tällainen kunnallisjärjestö saa yhden edustajan, joka vähennetään järjestökokonaisuuden saamista edustajapaikoista. Loput järjestökokonaisuuden edustajapaikat jaetaan kohdissa 7.5.1–7.5.6 kuvatulla tavalla.
6. Äänivaltaiset edustajat valitsee kunkin edustajia saaneen yhdistyksen päätösvaltainen yhdistyksen kokous, ellei kokous päättää delegoida valintaa yhdistyksen hallitukselle.
7. Mikäli piirin perusyhdistys tai liittojärjestön paikallisyhdistys ei ole valinnut edustajiaan viimeistään piirijärjestön tai liittojärjestön päätösvaltaisessa kokouksessa määrättyyn takarajaan mennessä, yhdistyksen edustajien valinta siirtyy perusyhdistykseltä piirijärjestölle ja liittojärjestön paikallisyhdistykseltä liittojärjestölle.

24 § Puoluekokouksen kokoontuminen ja päätösvaltaisuus

Sääntömääräinen puoluekokous pidetään vuosittain puoluehallituksen määräämänä ajankohtana. Puoluehallituksen on toimitettava kirjallinen kokouskutsu kaikille puolueen jäsenyhdistyksille ja kannatusjäsenille viimeistään kolme viikkoa ennen puoluekokousta joko

tavallisessa postissa taikka sähköpostitse jäsenyhdistyksen ilmoittamaan puheenjohtajan sähköpostiosoitteeseen, kannatusjäsenten osalta jäsenen ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen.

Puoluekokous on päätösvaltainen, kun se on laillisesti koolle kutsuttu.

25 § Ylimääräiset puoluekokoukset

Puolue pitää ylimääräisen puoluekokouksen, jos puoluehallitus tai -valtuusto niin päättää, tai jos vähintään 1/10 puolueen äänioikeutetuista jäsenistä eli jäsenyhdistyksistä sitä kirjallisesti puoluehallitukselta vaatii erityisesti ilmoittamansa asian käsittelyä varten.

26 § Aloitteet

Aloitteita puoluekokoukselle voivat tehdä puolueen yksittäinen jäsenyhdistys, vähintään neljä puolueen jäsenyhdistysten henkilöjäsentä yhdessä, puoluehallitus, puoluehallituksen asettama työryhmä, puoluevaltuusto, Vihreän liiton eduskuntaryhmä ja Vihreän liiton valtuuskunta Euroopan parlamentissa.

Puoluekokoukselle tarkoitetut aloitteet on toimitettava puoluehallitukselle 54 vuorokautta ennen puoluekokousta. Määräaikana saapuneista, puoluekokouksen esityslistalle otettavista aloitteista on puoluehallituksen annettava lausuntonsa, joihin tulee sisältyä esitykset aloitteiden johdosta tehtäviksi puoluekokouksen päätöksiksi. Puoluekokousaloitteet ja puoluehallituksen niistä antamat lausunnot lähetetään puoluekokoukseen ilmoitetuille äänivaltaisille edustajille ja puolueen jäsenyhdistyksille viimeistään kolme viikkoa ennen puoluekokouksen alkamista.

Puoluekokouksen käsittelyyn haluttavia viime hetkellä ajankohtaisiksi tulleita aloitteita voi toimittaa tämän aikamäärän jälkeen vielä puoluehallitukselle, joka voi harkintansa mukaan tuoda esityksiä ja aloitteita suoraan kokoukseen. Puoluevaltuustolla on oikeus myös antaa aloite-ehdotuksia puoluehallituksen käsiteltäväksi puoluekokousta edeltävässä kokouksessaan määräajasta riippumatta.

Ehdokkaiden asettaminen eduskuntavaaleissa (§ 27–30)

27 § Ehdokkaiden asettaminen

Puolueen ehdokkaat kansanedustajiksi asetetaan kussakin vaalipiirissä jäsenäänestyksen perusteella.

Jäsenäänestys ei kuitenkaan ole pakollinen, jos ehdokkaiksi nimetään enintään niin monta henkilöä kuin puolueella on oikeus asettaa ehdokkaita vaalipiirissä.

Päätöksen ehdokkaiden lukumäärästä ja asettamisesta tekee puolueen piirijärjestö.

28 § Jäsenäänestyksen toteuttaminen

Jäsenäänestys toteutetaan postiäänestyksenä noudattaen 33 §:ssä kuvattua suhteellista vaalitapaa.

Jäsenäänestys suoritetaan siten, että siinä valitaan kolme neljäsosaa – ylöspäin pyöristettynä, ellei osuus ole kokonaisluku – siitä ehdokasmäärästä, joka vaalipiirissä voidaan asettaa ehdokkaaksi. Piirijärjestön kokous voi kuitenkin vaihtaa valituiksi tulleista määrän, joka vastaa enintään yhtä neljäsosaa – alaspäin pyöristettynä, ellei osuus ole kokonaisluku – siitä ehdokasmäärästä, joka vaalipiirissä voidaan asettaa ehdokkaaksi. Vaihdeettavat ehdokkaat eivät kuitenkaan voi olla n eniten ääniä saaneiden joukosta, missä n on puolet – ylöspäin pyöristettynä, ellei osuus ole kokonaisluku – siitä ehdokasmäärästä, joka vaalipiirissä voidaan asettaa ehdokkaaksi. Loput ehdokkaat nimeää piirijärjestön kokous tai sen valtuuttamana piirijärjestön hallitus.

Jäsenäänestyksen tulokseen ei lueta henkilöä, jota vaalikelpoisuuden menettämisen, kieltäytymisen tai muun sellaisen syyn vuoksi ei voida asettaa ehdokkaaksi.

Muilta osin jäsenäänestyksessä menetellään puoluevaltuuston hyväksymän vaalijärjestyksen mukaisesti.

29 § Ehdokkaiden nimeäminen jäsenäänestykseen

Oikeus nimetä henkilöitä jäsenäänestykseen on puolueen jokaisella vaalipiirissä toimivalla jäsenyhdistyksellä. Kukin jäsenyhdistys saa esittää sen määrän henkilöitä, joka vaalipiirissä saadaan asettaa ehdokkaiksi. Päätöksen ehdokkaiden nimeämisestä jäsenäänestykseen tekee asianomaisen jäsenyhdistyksen päätösvaltaa käyttävä kokous.

Puoluehallituksella on oikeus nimetä jäsenäänestykseen enintään sellainen määrä henkilöitä, joka vastaa 1/10 kyseisestä vaalipiiristä valittavaksi tulevasta kansanedustajamäärästä.

Jäsenäänestykseen on otettava myös henkilö, jota vähintään 15 vaalipiirissä toimiviin jäsenjärjestöihin kuuluvaa vaalipiirissä asuvaa henkilöjäsentä on esittänyt. Sama henkilö voi olla tällä tavalla nimeämässä vain yhtä henkilöä.

Jäsenäänestykseen ei saa nimetä henkilöä, joka ei ole valtiollisissa vaaleissa vaalikelpoinen, eikä henkilöä, joka ei ole antanut nimeämiseen kirjallista suostumustaan.

30 § Osanotto jäsenäänestykseen

Jäsenäänestykseen saavat ottaa osaa piirijärjestön jäsenyhdistysten henkilöjäsenet sekä vaalipiirissä asuvat valtakunnallisten henkilöjäsenyhdistysten jäsenet, jotka ovat jäsenäänestyksen toteuttamisvuoden alkaessa täyttäneet 15 vuotta ja maksaneet jäsenmaksun puoluevaltuuston hyväksymän vaalijärjestyksen määräämän ajan sisällä.

Eduskuntaryhmä ja osallistuminen hallitukseen (§ 31–32)

31 § Eduskuntaryhmä

Puolueen eduskuntaryhmän muodostavat ne kansanedustajat, jotka on valittu puolueen piirijärjestöjen ehdokkaiksi asettamista henkilöistä, sekä kansanedustajat, jotka eduskuntaryhmä myöhemmin hyväksyy jäsenikseen.

Eduskuntaryhmä nimeää edustajat valtioneuvostoihin, ministeriöiden hallinnonaloihin kuuluviin työryhmiin, neuvottelukuntiin, hallintoneuvostoihin ja vastaaviin tahoihin, joista nimityspyynnö on tullut eduskuntaryhmälle.

Eduskuntaryhmän ryhmäkanslian tulee ilmoittaa nimityspyynnöstä puoluehallitukselle, joka voi tehdä eduskuntaryhmälle nimitysesityksen. Vastaavasti puolue toimiston on ilmoitettava eduskuntaryhmälle puolueelle saapuneista nimityspyynnöistä.

Eduskuntaryhmä noudattaa nimityksissä samoja sääntöjä kuin puoluehallitus.

32 § Osallistuminen hallitusyhteistyöhön

Puolue voi olla edustettuna maan hallituksessa ja tukea sitä, jos hallituksen ohjelma ja toiminta ovat sopusoinnussa puolueen toimintaperiaatteiden ja tavoitteiden kanssa.

Eduskuntaryhmä nimeää hallitusneuvotteluihin liittyviä asioita valmistelemaan toimikunnan, jonka puheenjohtajana on puolueen puheenjohtaja, ja jonka muista jäsenistä vähintään puolet tulee olla puoluehallituksen eduskuntaryhmälle esittämiä. Tämän toimikunnan jäsenet edustavat puoluetta hallitusneuvottelijoina ja ovat läsnäolo- ja puheoikeutettuja puoluehallituksen, puoluevaltuuston ja eduskuntaryhmän kokouksissa niiden käsitellessä tässä pykälässä tarkoitettuja asioita.

Hallitusohjelman hyväksymisestä, hallitusyhteistyöhön osallistumisesta sekä hallitusyhteistyön lopettamisesta päätetään eduskuntaryhmän ja puoluevaltuuston yhteisessä kokouksessa, jossa jokaisella osanottajalla on yksi ääni. Kokous on päätösvaltainen, jos se on kutsuttu koolle puoluevaltuuston sekä eduskuntaryhmän puheenjohtajien yhteisellä kutsulla, joka on saatettu tiedoksi jokaiselle puoluevaltuuston ja eduskuntaryhmän jäsenelle. Tämä yhteiskokous päättää myös puolueen ehdokkaat valtioneuvoston jäseniksi.

Yhteiskokouksessa on läsnäolo-, puhe- ja esitysoikeus myös puoluehallituksen jäsenillä, puoluesihteerillä, puoluetta edustavilla valtioneuvoston jäsenillä sekä eduskuntaryhmän pääsihteerillä. Puolueen ja eduskuntaryhmän vakinaisilla työntekijöillä sekä kansanedustajien avustajilla on yhteiskokouksessa läsnäolo- ja puheoikeus.

Muita säädöksiä (§ 33–36)

33 § Puolueen sisäisissä vaaleissa käytettävä vaalitapa

Silloin kun täytettäviä paikkoja on vain yksi, äänestetään ensimmäisellä kierroksella kaikkien ehdokkaiden kesken ja toisella kierroksella kahden eniten ääniä saaneen kesken, ellei kukaan ehdokkaista saa ensimmäisellä kierroksella ehdotonta enemmistöä äänistä.

Suhteellista vaalia käytetään silloin, kun täytettäviä paikkoja on enemmän kuin yksi.

Vaalit toimitetaan suhteellisina ehdokaslistoja käyttämättä siten, että äänivaltainen henkilö voi vaalissa äänestää enintään niin monta ehdokasta kuin on täytettäviä paikkoja. Jokainen annettu ääni jaetaan vaalilippuun merkittyjen ehdokkaiden kesken ensimmäisenä olevan ehdokkaan saadessa yhden äänen, toisena olevan puoli ääntä, kolmantena olevan yhden kolmasosan ääntä ja niin edelleen. Valituiksi tulevat määräytyvät ehdokkaiden saamien äänien mukaisessa järjestyksessä.

34 § Sukupuolikiintiöt

Jos puoluehallituksen tai -valtuuston vaalin tulos ei täytä 13 § ja 16 §:ssä määritellyn sukupuolikiintiön vaatimusta, menetellään siten, että vähiten ääniä saanut, valituksi tullut enemmistösukupuolen edustaja jätetään valitsematta ja tilalle valitaan eniten ääniä saanut, valitsematta jäänyt vähemmistösukupuolen edustaja. Menettely toistetaan niin monta kertaa, että sukupuolikiintiö täyttyy.

35 § Neuvoa-antava jäsenäänestys

Puoluehallitus voi katsoessaan sen tarpeelliseksi toimeenpanna neuvoa-antavan jäsenäänestyksen tärkeän kysymyksen johdosta. Jäsenäänestyksessä äänivaltaisia ovat puolueen jäsenyhdistysten henkilöjäsenet, jotka ovat maksaneet jäsenmaksun puoluehallituksen määräämän ajan sisällä.

Puoluehallituksen on toimeenpantava neuvoa-antava äänestys, jos vähintään kaksi piirijärjestöä tai viisi muuta jäsenyhdistystä, joilla on yhteensä vähintään 100 jäsenmaksun maksanutta henkilöjäsentä, sitä samasta määrätystä asiasta vaativat.

36 § Avustettu äänestäminen

Puoluekokouksessa ja puoluevaltuustossa voidaan käyttää avustettua äänestystapaa. Avustetussa äänestyksessä puheenjohtajan nimeämät tekniset sihteerit voivat varmistaa äänioikeutetun henkilöllisyyden, vastaanottaa äänioikeutetun äänestyspäätöksen suullisesti tai kirjallisesti ja laittaa hänen puolestaan vaalilipun urnaan. Kahden teknisen sihteerin tulee ottaa erikseen vastaan äänestäjän äänestyspäätös ja täyttää yhdessä äänestyslippu. Äänestäjän ja teknisten sihteerien nimet kirjoitetaan äänestyspöytäkirjaan, joka toimitetaan ääntenlaskijoille.

Sääntömuutokset, puolueen purkaminen (§ 37–38)

37 § Puolueen sääntöjen muuttaminen

Näiden sääntöjen muuttamisesta ja puolueen purkamisesta voidaan päättää puoluekokouksessa vähintään 3/4 enemmistöllä annetuista äänistä, mikäli sääntömuutoksesta tai purkamisesta on ilmoitettu kokouskutsussa.

38 § Puolueen purkaminen

Puolueen purkautuessa sen varat käytetään puolueen tarkoituksen edistämiseen purkamisesta päättävän kokouksen määräämällä tavalla. Puolueen tullessa lakkautetuksi varat käytetään samaan tarkoitukseen.